

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Henrici Canisi[i] Noviomagi, Belgæ, Jn Academia
Ingolstadiensi SS. Canonum Profess. Ordinarii & Primarii,
Opera Quæ De Ivre Canonico Reliqvit**

Canisius, Heinrich

Coloniae Agrippinae, 1662

In Cap. Per venerabilem 14.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62169](#)

neccesse est in legitimatione propter successionem. Nam videmus ac potem licet legitimè natum ex naturali filia non succedere a suo luo, idè quod in filio naturali interrupta sit successio, ut est text. in d. l. fin. C. De natur. lib. Unde priorem sententiam iuri & rationi magis consonam existimo.

Restat ultima questio, quæ magnam difficultatem continet, utrum satis sit in hac legitimatione, quod matrimonium inter parentes potuerit constitere tempore nativitatis filii, an præcisè exigatur tempus conceptionis; ut si, exempli gratiæ, Tertia ex adultero filium concepit, dum uterum gestaret mortua est adulterii uxor, & postea matrimonium contractum est inter adulterum & adulteram, antequam nascetur filius: quæsi-
tum est, an hic per matrimonium fiat legitimus? Quod volunt Hostiens. Joan. Andr. & alii. E diverso censem alii, omnino spectandum esse tempus conceptionis, ut Salicet. & Ant. Rosella, quo scit Covarr. in sapè alleg. §. 2. num. 2, & pro his est text. in l. Paulus 11. D. De statu hom. Paulus respondit, inquit textus, cum, qui vivente patre & ignorantie de coniunctione filiæ conceptus est, licet post mortem avi natus sit, justum filium ei, ex quo conceptus est, non videri. Ex quo aperte probatur, inspicendum esse tempus conceptionis: ut, si eo tempore valuit matrimonium, filii legitimi sint; si minus, non sint legitimi, licet

tempore nativitatis filii valuerit matrimonium: quia macula ex conceptione, non ex nativitate contrahatur. Ita recte Franc. Sarmient. Select. In- terp. lib. 1. c. 5. num. 10.

Qui verò priorem sententiam probant, ut & ipse Covarr. jam d. loco, nituntur textu in l. Qui in utero D. De statu hom. Qui in utero est, ait textus, perinde ac si in rebus humanis esset, custoditur, quoties de commodis ipsius partus queritur. Igitur sufficit ad hanc legitimationem consequendam, partum aliquo tempore fuisse in utero solita mulieris. Sed non animadvertisunt hunc partum ab initio fuisse adulterinum, nec vitium hoc intermedio tempore purgari, unde remanet semper adulterinus. Et textus in d. l. Qui in utero accipiendus est de filio legitimè concepto, vel saltem in concubinatu. Hoc enim solos agnoscit jus civile; pertext in l. Vulgo 13, D. eod. tit. De statu hom. Nituntur etiam textu in l. Et servorum 5, in fine C. §. sufficit D. De ingen. quibus locis ut quis liber nascatur, sufficit, vel aliquo tempore fuisse in libero utero. Nam responderetur, aliud esse in servitu, quæ per manumissionem matris faciliter eluitur in filii adhuc in utero existentibus, cum servitus non delicto matris imputetur, sed calamitati, ut loquitur textus in d. §. sufficit. Nostro verò casu ex delicto parentum filius adulterinus judicatur.

In Cap. Per venerabilem 14.

S U M M A R I A.

1. S. Pontifex an & quatenus legitimare possit quoad hereditariam successionem.
2. S. Pont. extra territorium Rom. Ecclesia in temporalibus jurisdictionem non exercet.
3. An quis pro parte possit legitimari, pro parte non legitimari?
4. S. Pontifex circa legitimationes potestas.
5. Princeps supremus supplet defectus naturalium.
6. Princeps an laicum legitimare possit quoad bona patriæ sui Clavici?
7. An filios proprios legitimare possit?
8. Qualiter legitimatio hac fiat.
9. Assensus cognitorum an necessarius?
10. An procedat quoad successionem Feudis?
11. Princeps absoluta sua potestate ita legitimare potest,
12. Etiam per alium, ut Comitem Palatinum,

Hoc Cap. agitur de legitimatione liborum, quæ sit auctoritate S. Pontificis, vel alterius Principis superiorum non recognoscantur. Quæ & in illo frequentissima est. Primum vero de ea exactius differamus, non abs te erit textum nostrum percurrere, & singula breviter, quoad id scripsi est, perstringere.

Itaque facti species sic se habet. Quidam nobilis Dominus Montis Pessulanus in Galliis, dimissa uxore suâ legitimâ, aliam mulierem sibi adseverat, ex qua cum liberos suscepisset, postulavit à summo Pont. urejus auctoritate liberi legitimarentur, ne defuncto se repellerentur ab hereditate sua: non enim patri succedunt liberi adulterini, Artb. Ex complexu C. Deinceps. & inut. nupt. Cui antequam respondeat S. Pont. addueit quasdam rationes, quibus id posse fieri videbatur. Et primò quidem, quod Apostolica Sedes al-

Ecc 3

quando

quando cum naturalibus & adulterinis liberis dispensaverit, quoad actus spirituales, putat ad ordinates Ecclesiasticos. Ergo multo magis dispensare posse videbatur quoad actus seculares, qui minoris momenti sunt, ut est legitimatio ad hereditariam successionem. Cui enim licet quod plus est, licet utique quod est minus, cap. Cui licet De R. I. lib. 6, Deinde adfert argumentum à simili. Per Episcopalem dignitatem liberatur filius à patria potestate, § palam Nov. 81, Constitutio, qua de dignitatibꝫ &c. item servi a potestate dominica, si prudens sciensque cum Episcopus ordinaverit in presbyterum, can. Si servus abiente dīs. 54, Igitur cum hæc juris auctoritate sicut, poterit eadem ratione fieri, ut is, qui propter defectum natalium à successione patria excluditur, auctoritate summi Pont. qui & juris auctor est, restituatur. Tertiò hanc rationem adducit, quod dis, qui in spiritualibus legitimarur, intelligatur etiam legitimatus quoad secularia; alioquin monstruo simile esset, quempiam partim legitimum esse, partim illegitimum; quo sit, ut si ad ordines liberilegimenter, censeantur quoque legitimati quoad successionem patris sui.

Sed priores duas rationes, quæ nobili favere videbantur, unâ quasi responsione diluit S. Pont. inquiens, illas quidem habere locum in patrimonio B. Petri, hoc est in territorio Rom. Ecclesiae, in quo ipse auctoritatem S. Pontificis & simul supremi Principis potestatem exercet; † non autem extra ejusdem territorium, ubi nullam jurisdictionem in temporalibus usurpat S. Pontifex nisi certis casibus, quos vide in Glos. & apud Dd. ad c. Licit 10, sup. De foro compet. At verò hic nobilis erat extra territorium S. Pontificis. Non igitur ejusliberi a Pont. legitimari poterant, propter defectum jurisdictionis in temporalibus, quæ regulariter ad Principis seculares pertinet, text. hic in § rationibus igitur, can. Cum ad verum, can. Duo sunt dist. 90, & can. Novit 13, sup. De judic.

¶ Ad tertiam rationem, quod monstruo simile sit, quempiam partim legitimari, partim non legitimari, nihil in specie responderet S. Pont sed praeterit, tamquam ad propositam causam nihil pertinens. Nec enim nobilis ille petierat liberos legitimari pro parte, sed simpliciter, in eum tantummodo finem, ut legitimati possent sibi mortuo succedere, nullâ factâ mentione spiritualium, ad quæ haud dubiè S. Pont. liberos voluisse legitimare, si ab eo peticum fuissent. Neque ob id monstrosi haberentur, quod quoad spiritua-

lia, essent legitimati, & non quoad tempora-
lia, quia id dicitur diverso respectu, ut in specie cap.
1, De filiis presbyt. in 6, Nam & videmus sorores
& fratres legitimatos esse successores suorum pa-
rentum, non autem filias legitimatas censi quod
Ecclesiasticos ordines, quorū tantummodo ca-
paces sunt mares: non tamen idecirè filiaz mon-
strorum censemur, arg. I. Filiius fam. 9. D. De hu quia
sui vel alieni jur sunt, &c. Nam quod 14, D. Ad S.C.
Treb. Unde etiam S. Pont. in textu nostro usus est
verbo, Videntur, quasi non verè monstrum si le-
gitimatus ad sola spiritualia, non ad temporalia,
sed si vulgi potius opinionem spectemus, quam
rei veritatem.

Subiungitur hoc textu nostro quarta ratio, non quidem ipsius Pontificis, sed quā ad persuadendum utebatur nobilis, allato exemplo Regis Franciæ, qui & uxore sua dimissa aliam superi-
duxerat, & ex ea liberos sustulerat, qui legitimi-
ti fuerunt per S. Pontificem. Quare & ipse & quō putabat, ut eodem modo liberi legitimarentur.
At huic argumento occurrit Pontifex, docens di-
versam causam fuisse Regis Franciæ. Hic enim,
antequam secundam in uxorem duxisset, à priore
judicialiter absolutus fuerat per Archiepiscopum Rhemensem: ipse verò nobilis propria auctoritate uxorem delicerat. Præterea Rex Franciæ nullum superiorē in temporalibus agnoscit: po-
truit igitur hic sine lassione alterius juris se subi-
cere jurisdictioni S. Pontificis, l. Est receptione 14,
D. De iurisdict. Nobilis verò alterius subiectus erat.
His itaque cum aliis nonnullis (quæ brevitas
causa omittimus) adductus S. Pont. reicit postu-
latum ipsius nobilis.

His ita præmissis rem latius dispiciamus. Et quidem constat, ex hoc textu nostro, S. Pontificem habere jus legitimandi quoscumque legitimatos, non solum quoad ordines Ecclesiasticos (quod extra omnem controversiam est) sed etiam quoad successionem hereditariam, dummodo hoc casu in temporalibus ipsi subjecti sint. Cujus hæc ratio redditur, quod in subjectis hbi temporaliter summi Principis auctoritate utatur, text. hic in versid autem in patrimonio. ¶ At dubium non est, summum Principem posse supplere defectum natalium, l. 3, D. De natalib. refut. Nov. 89, Quib. mid natur. offici sui, ut pote qui solo humano iure, non divino aut naturali introductus fuit, d. Novell 89, in princ. & consequenter cum tollere vel supple-
re potest idem summus Princeps. Qui scilicet ut verus juris conditor neque sibi, neque successori-
bus

bus suis eam potest legem imponere, à qua utri-
que licitum nos sit recedere, l. Si in quā in pr. 22
D. De legat. 3. & cap. Innotuit 20 sup. De elect. Jure
igitur & S. Pont, defectum natalium per legitimati-
onem supplere potest.

Dixi, dummodò in temporalibus ipsi subjecti
sunt; nam in non subditos temporaliter hanc legi-
timationem exercere non potest, sicut probat
textus noster, in § insuper cum Rex; cùm legitimati-
on superiori suo reservata sit in signum subje-
ctionis, ac proinde ab altero imperiati non po-
test, sicut rectè probat d. text. Unde idem rectè
producitur ad quemvis alium Principem, supe-
riorem non agnoscēt, ut neque is alium sub-
ditum legitimare possit, ob eamdem rationem.
Panormit. hic num. 26, latè Covart. in IV. Decretal.
p. 2, cap. 8, § 8, num. 43, ubi tamen hallucinatur,
dum putat, eam legitimationem ad ea tantum
modò bona, quæ in ejusdem Principis territorio
sunt, restringendam esse, non verò pertinere ad
alia, quæ extra territorium suum existunt: cùm
id minimè probet textus noster, & absurdum
videatur, illa bona separari oportere à persona
jam restituta natalibus per legitimationem, arg.
l. 1, D. De natalib. rest & § divinis Inst. De excusat. iutor.

6 Sed queritur hic, An Princeps secularis legi-
timare possit lateum, etiam quoad bona patris sui
Clerici? Quod quidam existimant, eò quod legi-
timatio legitimum successorem eum faciat, qui
alioquin legitimus successor non erat, per hunc
text. nos. Verior tamen contraria opinio est in iis
bonis, quæ prospectu Ecclesiæ ad patrem Clericū
pervenerunt. Ea enim, cùm ad Ecclesiam,
cui iaserviit pater, redire debeat, cap. Relatum 2,
& c. penult. sup. De pecul. Cleric. non debet in pre-
judicium Ecclesiæ hac legitimatio extendi, arg.
l. Nec avus 4, C. De emancip. In cæteris verò bonis,
quæ aliunde patri Clerico obtigerant, veluti ex
hæreditate parentum, cognatorum, velaliorum,
sive ex donatione aliove contracta, nullo habitu
respectu ad Ecclesiam, negari non potest, quia
legitimatio hæc complectatur, cùm & Ecclesiæ
non debeantur, sed proprio jure ad Clericum
spectent, adeoque de iis pro arbitrio suo possit
Clericus disponere, cap. Quia nos 7, & d. cap. Relatum
in fine sup. De testam. can. Episcopo, can. Sint
manifeste XXII. qu. 1, vide latius Covart. d. §. 8,
num. 48.

7 Præterea ex hoc textu discimus, Principem,
qui alteri non est subiectus in temporalibus, pos-

se filios proprios legitimos efficere, sicut rectè
notant hic Glossa, & Panorm. in verb. tamquam
Princeps cum subditu, & Butr. num. 46, qui idem
obtinere vult in Comite Palatino; ut & is possit
legitimare filios suos illegitimos, ut instat latius
dicetur. Idque sit ob diversas qualitates, quæ in
Principe & Comite Palatino concurrunt: exem-
pli filii familiæ Consulis, vel Præsidis, cui per-
missum est seipsum emancipare, vel in adoptio-
nem dare, l. Si Consul. 3, D. De adopt. Quamvis re-
ctius fecerit Princeps, ut monet hic Glos. si à ta-
li actu abstineat, argum l. Nec quicquam 9, in pr. D.
De offic. Procons. ne videatur in actu proprio au-
toritatem suam interponere, cap. fin. sup. De con-
sult. & c. Per nostras 16, sup. De jure patron. quemad-
modum hic factum videmus à Rege Franciæ, qui
ut legitimarentur filii sui, maluit id fieri per sum-
mum Pont. quām auctoritate propriâ.

Hic tamen meminisse oportet, quod etsi Princeps
legitimare possit quemcumque illegitimum
sibi subditum, sive is naturalis sit, sive adulteri-
nus, sive incestuosus, sive sacrilegus, hoc est, ex
Monialibus, spectando supremam ejus pot-
estatem, quæ potest jus condere, vel ei derogare;
non tamen solet ordinariè hoc beneficium praes-
tare nisi naturalibus liberis, id est, ex concubini-
natis, § illud tamen & § fin. Nov. 8. Quib. mod natur.
effic. sui. Ac proinde necesse est in legitimatione
liberorum, ut exprimitur in libello, quod liberi
naturales sint, non ex alio concubitu nati; alias si
ex incestu, adulterio, vel alio damnato concebitu-
nati sint, legitimatio tamquam obrepititia, nul-
lius momenti erit, d. § fin. Ubi tamen hæ qualiti-
tates liberorum in libello expressæ sunt, potest
quidem Princeps hos liberos legitimare, sed ad-
iectâ hac clausulâ derogativâ, Non obstante Novellâ
Quibus natur. modis filii effic. sui, sicut add. § fin. rectè
monit. Accurs. Quod hanc rationem habet, quod
rescripta Principum contra jus commune impe-
trata non valeant, l. fin. C. Si contra jus vel utilit. publ.
Ideoque necessaria est clausula derogatoria, vi-
delicet, Non obstante tali lege, argum. text. in l. S. quis 22, in pr. D. De legat. 3, de quo fuisse apud Covar.
in IV. Decretal p. 2, cap. 8, § 9, num. 7.

Cæterum in hac legitimatione liberorum
non requiritur assensus cognitorum, eò quod
corum non interfit, cùm pater possit de rebus
suis pro arbitrio suo disponere, & alium quem-
cumque hæredem in bonis suis instituere, exclu-
sis etiam collateralibus, l. Fratris 21, junct. 1. Fran-

tres 27, C. De inoff. testam. In quo tamen animad-
vertendum est, ut si mater filii naturalis superstes-
sit, cum qua licet possit contrahi matrimonium,
legitimatio locum non habeat, §. sit igitur licentia
d. Nov. Quib modis natur. effic legit. Si quidem in pa-
tris potestate est legitimare filium saturalem per
subsequens matrimonium, c. Tanta sup. eod. Unde
& hoc casu necessaria est praedicta clausula deroga-
toria. Idem est, si alii extant filii legitimati, ut
& hac specie clausula derogatoria addenda sit,
cum in defectum legitimorum liberorum hæc
legitimatio introducta sit, d. §. sit igitur licen-
tia.

Et cum legitimatus rescripto Principis quoad
omnia legitimatus censeatur, nisi aliud rescripto
contineatur, queritur tamen à Doctoribus, an
id locum habeat, quoad successionem feudi? Et
certè hac de re extat textus in libris Feudor, in §.
naturali. Si de feudo defundi contentio sit, ubi nega-
tur, legitimatum posse succedere in feudum. Na-
turales filii (inquit textus) licet postea fiant legiti-
mimi, ad successionem feudi, nec soli, nec cum aliis
admituntur. Quem textum, etiam si sim-
pliciter loquatur de legitimatis, tamen commu-
niter restinguunt Dd. ad legitimatos per Prin-
cipem, non verò per subsequens matrimonium;
Si quidem hi in feudum succéderunt, licet feudum
receptum sit pro se & filiis legitimè natis, sicut
ex communī Dd. sententia tradit Jul. Clarus in
§. Feudum quæst. 28, num. 4, & 5. Diversitatis ra-
tionem facit favor matrimonii, quo virtutum præ-
cedentis concubitus purgatur, adē quod fin-
gatur retro contractum matrimonium, id est,
tempore conceptionis, uti sup. eod. ad cap. Tanta
latius diximus. Legitimatio verò per rescriptum
Principis est quædam dispensatio cōtra jus com-
mune, quo prohibetur naturales succedere in
feudum, d. §. naturales, ac proinde legitimatio
Principis restringenda est, c. i. De filiis presbys. lib.
6, juncto cap. Odia De R. I. eod lib. 6, Panorm. ad d.c.
Tanta num. 7, cum seq. Quare errat Franc. Sonsbe-
lius in Comment. ad uetus Feudor p. 9, num. 72, existi-
mans d. §. naturales etiam ad legitimatos per ma-
trimonium pertinere, cōd quod is paragaphus
simpliciter loquatur de legitimatis. Sed diversi-
tatis rationem jam diximus. Accedat, quod ini-
quum esset, a Princeps beneficium concedi in
præjudicium alterius, videlicet domini feudi,
cui forte feudum aperiretur, aut agatorum va-
salli, qui alias succelluri erant, / Nec avus 4, C. De

emancipat. lib. ubi præclarè inquit Imp. Dio-
clerianus, & Maximianus, Nec in cuiusquam inju-
riam beneficium tribuere morte est nostri. Et rescripta
accipiendas sunt, ncladant alium, l Rescripta 7, C.
De precib. Imp. offeren.

Sit tamen ut velit Princeps absolutâ suâ po-
estate, posset etiam cum incommodo alieno be-
neficium concedere, per text. in l. 2, §. si quis à Prin-
cipe D. Nequid in loco publ. quod tamen non facile
facere solet, l. 2, in fine De D. natal. refit. Si tamen
ficerit, ei parendum est, cum de ejus potella-
te disputare sit in ista sacrilegi, l. 2, C. De crim.
sacrileg. vel, ut rectius intelligit eamdem legem
Salic. Improbare quod Imperator fecit ex certa
sententia, est crimen sacrilegii. Et hanc senten-
tiā comprobant quoque multi autores à
Scheneck Barone citati ad d. §. naturales, que &
communiter recepta est, teste Julio Claro d. q. 28
num. 1. Sed & hoc casu opus est clausula deroga-
toriā, videlicet Non obstante §. naturales, ut supra di-
ctum est, vel hac clausulā, & plenitudine potestatis,
ut tradit Andre. Gail. lib. 2, obser. 142.

Atque hæc non solum obtinet, ubi ipsum est
Princeps per se legitimat, verū etiam si per al-
lium, puta Comitem Palatinum, propter juris re-
gulam: Qui facit per alium, perinde est, ac si fa-
ciat per se ipsum, cap. Qui facit De R. I. in 6, Hi
verò Comites extra ordinem sunt ab Imperatore
ad legitimandum illegitimos vel etiam ad alios
actus, videlicet ad conferendum gradum Doc-
toris, ad conferenda insignia, vel similia. Quorum
officium placè distinctum est à Comite Palatino,
cujus in Cod. sit mentio, subit. De officio Comiti
sacri Palatii, cuius officium est præesse omnibus
rebus Palatii, & exactioni canonis emphyteu-
tici.

Quod igitur ad nos Comites attinet, cum
hi mandata ab Imperatore potestate utantur,
primum omnium eorum codicilli, sive diploma-
ta, quibus potestas eorum continetur, inspic-
enda sunt. Quod enim ultrà agunt, nullius mo-
menti est, l. Diligenter 5, D. Mandati, & l. fin. D. De
jurisd. Hinc Alexander conf. 63, num. 6, circa fin.
lib. 1. eleganter inquit, quod in Comite Palatino
habente potestatem a Princeps inspici debet pot-
estas sibi data: & in dubio non intelligitur da-
ta potestas, nisi eo modo, quo Princeps est legitimatus
ex ordinaria potestate, non supra;
nisi hanc supremam potestatem in eum quoque
velit collatam; ut & alios illegitimos liberos

piz.

Præter naturales possit legitimare. Quocirca & recte faciunt Comites Palatini, qui dum aliquem tur, se talen potestatem habere ab Imperatore: nam & mandatum in Principis scriptis probandum vigore Comitiis lice excent, tenorem privilegi sui inserunt literis a se datis, quo testen-

IN TIT. XVIII. QUI MATRIMONIUM ACCUSARE POSSUNT, VEL CONTRA ILLUD TESTIFICARI.

S U M M A R I A.

1. Accusare matrimonium quid?
2. Accusare qui & ad quid possunt.
3. Idem an & accusator matrimonii & testis esse possit.

Hoc Tit. agitur de accusatoribus matrimonii, & testibus contra matrimonium tamquam illegitimè contractum. Accusare matrimonium nihil aliud est, quam impugnare matrimonium, sive injustum arguere: quemadmodum & testamentum accusari dicitur, quod in officio, id est, contra officium pietatis a patre vel filio factum est. *Qui repudiantis 17, l. Filius 12 D. De infid. testam & l. In arenam it, C. eod t.* Alias accusare frequentius significat, crimen intendere contra aliquem in judicio; *l. Qui cum 14, 5. accusasse D. De bonis libertor & l. fin C. De accusat.*

Ut autem summam rem totam contraham, sciendum est, quod aut agitur ad separationem tori, propter adulterium, & tunc solus admittitur ad accusandum conjux innocens. Innoc. Butr. Panorm. & Præpos. hic ad Rubr. quia hujus tantummodo interest: cùm etiam possit remittere alteri adulterium, non separando se ab adultero vel adultera, *c 3, inf. De adult. Latius Navar. in Manuali t. 22, num 22, in fine.* Aut agitur ad dissolutionem vinculi matrimonialis. Et hoc casu si accusetur matrimonium propter consanguinitatem, primò omnium admittuntur parentes, & his deficiens, proximiores cognati, *can. 1, & 2, xxxv. q 6, c 3, inf. eod. ubi hæc ratio redditur, quoniam unusquisque, inquit, suam genealogiam cùm testibus & chartis, tum etiam ex recitatione majorum scire laborat. Unde hi præ ceteris recte admittuntur ad accusandum matrimonium. Post cognatos admittuntur extranei, & inter hos antiquiores & veraciores,*

quibus consanguinitas nota est, *d. can. 1, & 2, xxxv. q. 6.* Idem judicium est de affinitate & publicæ honestatis justitia, cùm hæc impedimenta metiamur juxta gradus consanguinitatis, sicut à me latius declararum est, *ad cap. Non debet sup. De consang. & affinit. & ad c. 3, sup. De sponsal.* Sive rō matrimonium accusetur propter impotentiam, ut quia alter ad conjugalem actum exercendum frigidus, maleficiatus, vel aliter impotens est, tunc nulli alii ad accusandum matrimonium admittuntur, quam ipsi conjuges; siquidem horum tantum interest dissolvi hujusmodi matrimonii. Etenim si non ut veri conjuges, saltem ut frater & soror sibi invicem commorari possunt, *c. Consultationi 4, cum c. seq sup. De frigid. & malef. Butr. & Panorm. hic.* Idem juris est circa errorem status, ut quia liber nesciens cum serva contraxit, vel è contrâ libera cum servo. Nam & hac specie nullus præter liberum vel liberam ad accusandum matrimonium admittitur, cum hunc errorem sibi invicem remittere possint, & de novo consentire in matrimonium, *cap. 2 sup. De conjug. servor & can. Si quis ingenuu, in verb. si voluerit, xxxv. q 2.* Diversum est in consanguineis & affinibus, in quibus novus consensus in matrimonium nihil operatur, quod id absque peccato fieri non possit, *c. Quod super 5, & d. c. Non debet sup. De consang. & affinit.*

Sed questionis est, an accusator matrimonii idem & testis esse possit? Respondeat Præpos. hic ad Rubr. quod sic, per text in can. Si die, can. Episcopis in Synodo, *c. Parentela xxxv. q. 6.* Quod tamen Panorm. hic ad Rubr. ita demum obtinere vult, si non tamquam accusator, sed denuntiator sitis, qui impedimentum deculit apud judicium. Tunc enim judge ex officio inquirente posset etiam sis, qui denuntiavit, simul esse testis, & probastiex. in c. Cùm in tua 27. sup. De sponsal. & in c. 4, sup. De testib.